

BALZEKO MUZIEJUS SKAITMENINA ARCHYVUS

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Genealogijos skyriaus archyvas kasmet auga. Šiame archyve yra kaupiama medžiaga apie Amerikos lietuvius. Vieną archyvo dalį sudaro įvairiais laikotarpiais ir įvairiais formatais aprašytos šeimų istorijos. Kai kurios jų – solidžios kelių šimtų puslapių knygos su šeimos fotografijomis, genealoginiais medžiais, apimančiais daugelį kartų ir keletą šimtmečių. Kai kuris – vos keliolika lapų, kuriuose išdėstyti pagrindiniai faktai apie šeimos narius. Didžioji dauguma šeimų istorijų parašytos anglų kalba, nes jas rašo trečios ar ketvirtos kartos Amerikos lietuviai. Skatiname visus mūsų skaitytojus, kurie turi parašę savo šeimos istorijas tiek anglų, tiek lietuvių kalbomis, dovanoti kopiją muziejaus Genealogijos skyriui.

Muziejaus prezidentas Stanley Balzekas Jr. ir Genealogijos skyriaus savanorė Vida Baliutavičienė. 2015. Karilės Vaitkutės nuotrauka.

Taip pat Genealogijos archyvas kaupia mirties pranešimus. Dažniausiai tai – Amerikos lietuvių mirties pranešimai, spausdinti Draugo ir Naujienų laikraščiuose. Tačiau turime nemažai anglų kalba rašytų mirties pranešimų iš įvairių amerikietišku laikraščių. Archyve yra ir mirties pranešimų iš Lietuvos bei kitų pasaulio šalių lietuviškų laikraščių. Šie mirties pranešimai archyve sudėlioti abėcėline tvarka.

Didelę Genealogijos archyvo dalį sudaro Amerikos lietuvių laikraščiai: "Naujienos", "Draugas", "Darbininkas", "Dirva", "Laisvė", "Saulė" ir kiti. Ypatingai daug kolekcijoje yra "Naujienu" laikraščio numerių - nuo 1914 iki 1970 metų. Laikraščiai genealoginiams tyrinėjimams svarbūs ne tik dėl juos spausdintų mirties pranešimų. Jie vertingi tyrinėjant istorinį laikotarpį. Nemažai Amerikos lietuvių, kurie rašo savo šeimų istorijas, nori žinoti ir apie patį laikotarpį, kuriuo gyveno jų tėvai, seneliai ar proseneliai. Pavyzdžiui, jei seneliai gyveno Čikagoje nuo 1910 iki 1960 metų, laikraščiuose atsispindi to laikotarpio lietuviškos visuomenės gyvenimas - įvairių draugijų veikla, bažnyčių pavadinimai, kultūriniai renginiai ir t.t.

Šiuo metu Genealogijos skyrius ėmėsi užduoties suskaitmeninti "Naujienu" laikraščiuose spausdintus mirties pranešimus. Kadangi laikraščių formatas didelis ir jie yra įrišti, skenuoti būtų labai sunku. Nusprendėme mirties pranešimus fotografuoti, o nuotraukas archyvinti pagal mirusiojo pavardę bei mirties metus.

2015 m. pavasarį muziejuje savanoriauti pradėjo Vida Baliutavičienė, kuri jau yra nufotografavusi mirties pranešimus nuo 1914 iki 1937 metų. Vida Baliutavičienė yra dirbusi istorijos mokytoja Mažeikių vidurinėje mokykloje, o nuo 1998 metų daugiau nei penkerius metus dirbo Čikagos lituanistinėje mokykloje. Džiaugiamės, kad Vida Baliutavičienė skiria savo laisvą laiką muziejaus Genealogijos archyvo darbams. Kadangi darbų yra labai daug, kviečiame Čikagoje gyvenančius Amerikos lietuvius prisidėti prie Amerikos lietuvių istorijos išsaugojimo ir ateiti padėti mums fotografuoti mirties pranešimus senuose laikraščiuose, tvarkyti periodikos skyrių ir skenuoti abėcėlinį mirties pranešimų archyvą.

Jei norite mums padėti ar turite klausimų, prašome kreiptis į Genealogijos skyriaus vedėją Karilę Vaitkutę telefonu 773-582-6500 arba tavykti į muziejų, kuri adresas yra 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629.

Karilė Vaitkutė, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Genealogijos skyriaus vedėja